

RANDA HAVEL ■ LEGAL

Odpovědnost státu za škodu v souvislosti s krizovými opatřeními

Co lze v souvislosti s vyhlášením nouzového stavu na území České republiky uplatnit jako škodu?

V souvislosti se snahou o zpomalení šíření nemoci COVID-19 rozhodla vláda o vyhlášení nouzového stavu na území České republiky. Následně přijala řadu mimořádných opatření, jejichž seznam je každým dnem rozšiřován. Mezi nejzásadnější opatření patří omezení volného pohybu osob, zákaz provozu většiny obchodů (s výjimkou potravin, lékáren a prodejen jiného důležitého zboží) a stravovacích zařízení, zákaz prodeje ubytovacích služeb, omezení v cestování i přepravě a zákaz konání společenských, kulturních a sportovních akcí.

Uvedená opatření mají značné dopady v hospodářské oblasti. Je nepochybné, že v jejich důsledku řada podnikatelů utrpí ekonomické ztráty.

Co lze uplatnit jako škodu?

Za škodu vzniklou v souvislosti s mimořádnými opatřeními podle krizového zákona odpovídá stát. Ten je podle zákona povinen poškozeným fyzickým i právnickým osobám nahradit vzniklou škodu. Obecně platí, že škoda zahrnuje jak škodu skutečnou, tak ušlý zisk. Za skutečnou škodu je považována nejen ztráta či poškození věci (např. prošlé či neupotřebitelné zboží), ale i náklady vynaložené v důsledku krizových opatření či náklady spojené s odvracením škody, zjištěním její výše nebo odstraněním škodného následku, a to včetně nákladů související právní pomoci. Samozřejmě za podmínky, že příslušné náklady byly poškozeným vynaloženy nutně a účelně. Povinnosti k náhradě škody podle krizového zákona se stát může zprostit, pouze pokud vyjde najevo, že si poškozený škodu způsobil sám.

Pro uplatnění škody je podstatné, aby škoda skutečně vznikla v příčinné souvislosti s krizovými opatřeními. Tuto souvislost musí prokázat poškozený, který bude prokazovat i výši vzniklé škody. To může být v mnoha případech obtížné, zejména pokud se jedná o škodu v podobě ušlého zisku.

V současné době bohužel není zřejmé, jakým způsobem bude stát přistupovat k náhradám škod vzniklým v důsledku opatření podle krizového zákona, a co všechno bude podnikatelům kompenzovat. Efektivním (plošným) řešením by mohla být např. náhrada výpadku příjmů, který podnikatelé utrpěli v důsledku přijatých opatření, se zohledněním specifik nejvíce dotčených odvětví.

Každý poškozený subjekt bude mít právo se rovněž obrátit na soud, pokud se bude domnívat, že náhrada škody přiznaná státem nenahrazuje odpovídajícím způsobem vzniklé škody.

Jak dál?

Nárok na náhradu škody je zapotřebí uplatnit do 6 měsíců od okamžiku, kdy se poškozený o škodě dozvěděl. Vzhledem k bezprecedentnosti a rozsahu nastalé situace nicméně neexistuje relevantní praxe a zkušenost s uplatňováním škod. Historicky byly řešeny případy související s povodní v roce 2002, ty se však se současnou skutkovou situací nemohou srovnávat.

Dá se předpokládat, že vláda bude přijímat ekonomická opatření, jejichž účelem bude rozsah škod vzniklých podnikatelům z nejvíce zasažených odvětví zmírnit. Nicméně předmětná ustanovení krizového zákona budou jedním z významných nástrojů, jak vzniklé škody dodatečně kompenzovat.

V tuto chvíli je jednoznačnou prioritou zajištění ochrany zdraví a bezpečí všech osob. S ohledem na očekávaný rozsah ekonomických dopadů krizové situace však lze již nyní doporučit shromažďovat důkazy a podklady k prokázání důvodu a výše škod vzniklých v souvislosti s krizovými opatřeními.

Závěrem podotýkáme, že těmito opatřeními jsou určitá odvětví průmyslu a služeb bezesporu zasažena podstatně více než jiná. Stát by podle nás měl vyvinout maximální úsilí, aby ekonomické ztráty nesla celá společnost rovnoměrně, neboť krizová opatření mají za úkol chránit zdraví a životy nás všech.

Mgr. Alois Šatava, partner ŘANDA HAVEL LEGAL advokátní kancelář s.r.o.

[alois.satava\(at\)randalegal.com](mailto:alois.satava(at)randalegal.com)

Newsletter společnosti ŘANDA HAVEL LEGAL advokátní kancelář s.r.o. informuje obecně o vybraných legislativních změnách, judikatuře a právních problémech. Informace předkládané v newsletteru mají pouze informativní povahu a nepředstavují úplný přehled změn v legislativě, judikatuře či právní praxi. Do newsletteru jsou zařazovány informace, které naše advokátní kancelář vybírá dle vlastního uvážení s ohledem na zajímavost či praktickou využitelnost informací pro adresáty newsletteru. Aplikovatelnost v newsletteru publikovaných informací na specifické případy je závislá na konkrétních okolnostech. Tento newsletter nepředstavuje právní radu a ŘANDA HAVEL LEGAL advokátní kancelář s. r. o. neodpovídá za aplikaci závěrů či skutečností uvedených v newsletteru na jakýkoli právní případ.

